განმარტებითი ბარათი

საკრებულოს დადგენილების პროექტზე

„ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის 2027 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ“

ა) ზოგადი ინფორმაცია დადგენილების შესახებ:

ა.ა) დადგენილების მიღების მიზეზი:

დადგენილება მომზადებულია საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 24-ე და 91 მუხლების შესაბამისად და განსაზღვრავს 2027 წლის განმავლობაში მისაღები შემოსულობებისა და გასაწევი გადასახდელების მაჩვენებლებს.

ა.ა.ა) პრობლემა რომლის გადაჭრასაც მიზნად ისახავს დადგენილება:

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ დამტკიცებულ, მუნიციპალიტეტის ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასაწევი გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობას.

ა.ა.ბ) არსებული პრობლემის გადასაჭრელად დადგენილების მიღების აუცილებლობა:

საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ დადგენილების პროექტის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს მიერ მომზადება და მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ განხილვა და დამტკიცება ხორციელდება ყოველწლიურად.

ა.ბ) დადგენილების პროექტის მოსალოდნელი შედეგი:

„საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ 77-ე მუხლის შესაბამისად, 2027 წლის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობების, გადასახდელების და ნაშთის ცვლილების დამტკიცება.

ა.გ) დადგენილების პროექტის ძირითადი არსი:

ძირითადი მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები

ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მაჩვენებლები დამოკიდებულია საქართველოში არსებულ მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებზე და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მაკროეკონომიკური პარამეტრების ზღვრების დასაცავად განსახორციელებელ ღონისძიებებსა და შეზღუდვებზე.

საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების მიერ 2027-2030 წლების ძირითადი ეკონომიკური და ფინანსური ინდიკატორების საბაზო სცენარის (2027 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონპროექტის თანდართული მასალები) მიხედვით 2027 წლისთვის ნომინალური მშპ-ს ზრდის ტემპი განსაზღვრულია 8,9%-ის ოდენობით. აღნიშნულიდან გამომდინარე მუნიციპალიტეტის 2027 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ დადგენილების პროექტში ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლით განსაზღვრული ასიგნებების ზრდა შეესაბამება საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 155^1 მუხლის 2-ე პუნქტის მოთხოვნებს.

ბიუჯეტის პარამეტრები

საგადასახადო შემოსავლები

საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლები საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 77-ე მუხლის 6-ე და 6^1-ე პუნქტების გათვალისწინებით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროდან მიღებულ საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლებს.

2027 წლის პროგნოზით მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები ნომინალურ გამოხატულებაში **35 807 000 ლარს შეადგენს.** 2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით 2027 წლის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი იზრდება 2 826 200 ლარით

2027 წელს საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი გადასახადების სახეების მიხედვით შემდეგია:

- **დამატებული ღირებულების** გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 30 807 000 ლარით;

  2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით დღგ გაზრდილია 10,1%-ით (2 826 200 ლარით). აღნიშნული მოცულობით ზრდა გამოწვეულია მიმდინარე წელს, დაგეგმილზე მაღალი ეკონომიკური ზრდის შედეგად მოსალოდნელი გადაჭარბების და მომდევნო წელს ეკონომიკის ნომინალური ზრდის ფისკალური ეფექტებით;

- **ქონების** გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 5 000 000 ლარს;

  2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით ქონების გადასახადი შენარჩუნებულია.

2027 წელს არასაგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი გადასახადების სახეების მიხედვით შემდეგია:

- **გრანტების** სახით დაგეგმილი მაჩვენებლები განისაზღვრება 35 492 343 ლარამდე, მათ შორის:

  აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან გამოყოფილი კაპიტალური ტრანსფერი 28 060 000 ლარი; *2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით კაპიტალური ტრანსფერი შემცირებული (-80 000 ლარით).*

  აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სპეციალური ტრანსფერი 6 640 000 ლარი; *2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით* სპეციალური ტრანსფერი *გაზრდილია (+80 000 ლარით).*

  სსიპ - დაცული ტერიტორიების სააგენტო მიზნობრივი ტრანსფერი 586 448 ლარი.
2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით მიზნობრივი ტრანსფერი *გაზრდილია (116 448 ლარით).*

2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით გამოყოფილი გრანტები 2027 წელს 1%-ით -247267 ლარით შემცირდა. (შემცირების მიზეზი ბაგა ბაღების ინვენტარის შეძენაზე 2026 წელს დმატებით გამოყოფილი იყო 429680 ლარი.)

- **სხვა შემოსავლები 4 902 637 ლარის ოდენობითს:**

- **შემოსავლები საკუთრებიდან განსაზღვრულია 1 117 000 ლარის ოდენობით, მათ შორის:**

  - ✔ პროცენტები 238 000 ათასი ლარი.
  - ✔ რენტა 879 000 ლარი;

შემოსავლები საქონელისა და მომსახურების რეალიზაციიდან განსაზღვრულია 2 645 557 ლარის ოდენობით, მათ შორის:

- ✔ სანებართვო მოსაკრებლები 50 500 ლარი;
- ✔ სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი 2 383 520 ლარი;
- ✔ მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის 60 000 ლარი;
- ✔ შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან 152 037 ლარი;

- **შემოსავლები სანქციები, ჯარიმები და საურავებიდან განსაზღვრულია 740 000 ლარის ოდენობით.**

შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები 400 080 ლარი;

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელები

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელების მოცულობა შეადგენს **77 853 300** ლარს (2026 წლის პირველად დამტკიცებულ ბიუჯეტის გეგმასთან შედარებით იზრდება 6 097 238 ლარით, ხოლო საბოლოო ბიუჯეტის გეგმასთან მიმართებაში იზრდება 2 706 200 ლარით).

აღნიშნული ზრდა გამოწვეულია შემდეგი ფაქტორებით: 2027 წლის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილში ასახულია დამატებითი ხარჯები, მათ შორის თანამშრომელთა ხელფასების ზრდა კარიერული სქემის შესაბამისად. აღნიშნული გამომდინარეობს 2027 წლის სახლემწიფო ბიუჯეტის პროექტის გათვალისწინებით, რადგან 24-ე მუხლის 2-ე პუნქტით 2027 წელს, „საჯარო დაწესებულებაში შრომის ანაზღაურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, დასაქმებულის საბაზო თანამდებობრივი სარგო განისაზღვრა 1735 ლარის ოდენობით ნაცვლად 1600 ლარისა. წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით ასევე გათვალისწინებულია აიპებისა და შეპესეებზე ხელფასების ზრდა **8.43** პროცენტით. ასევე არის ყველა სხვადასხვა პროექტებსა და პროგრამებში ზრდა.

პრიორიტეტების მიხედვით გათვალისწინებულია:

- **ინფრასტრუქტურის განვითარება 41 514 323 ლარი; მათ შორის:**

- ✔ **საგზაო ინფრასტრუქტურის** განვითარება - 3 850 000 ლარი; განხორციელდება 14-პროექტი.
- ✔ **ფერდსამაგრი ნაგებობების მშენებლობის ხელშეწყობის პროგრამა -5 000 000 ლარი** განხორციელდება 35-პროექტი.
- ✔
- ✔ **წყლის სისტემების** განვითარება -6 881 300 ლარი.
- ✔ განხორციელდება 8-პროექტი.

შპს ხელვაჩაურის წყალი-2 321 300 ლარი

- ✔ **გარე განათება - 1 640 000 ლარი;**

გარე-განათების ქსელის მოვლა ექსპლოატაციის შენახვის ხარჯებისათვის 440,000ა□□□□ ☒☒☒☒, ☒☒☒☒ ☒☒☒☒☒☒☒☒☒☒☒ ☒☒☒☒☒☒☒ ☒☒☒☒☒☒☒☒ ხარჯებისათვის გაიხარჯება 700,000 ათასი ლარი:

- ✔ განხორციელდება 5-კაპიტალური პროექტი 500 000 ლარი.

მშენებლობა, ავარიული ობიექტების და შენობების რეაბილიტაცია 500 000 ლარი;

ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული ადმინისტრაციული და სხვა შენობების (ამხანაგობების) მშენებლობა-რეაბილიტაცია, საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი შენობების მშენებლობა, რეაბილიტაცია-ექსპლოატაცია, საცხოვრებელი შენობების სახურავების გადახურვა, სადარბაზოების კეთილმოწყობა და სხვა.

- ✔ **კეთილმოწყობის ღონისძიებები** პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის ცენტრების გაუმჯობესებისათვის საჭირო სამუშაოები, მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული სხვადასხვა შენობების რეაბილიტაცია, საზოგადოებრივი სივრცეების მოწყობა, რეაბილიტაცია/ექსპლოატაცია და სხვა ღონისძიებები.
- ✔ **საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო, სარეგისტრაციო,ზედამხედველობისა და ექსპერტიზის ხარჯები** განსაზღვრილია **730 000** ლარი.

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის მიერ განსახორციელებელი ინფრასტრუქტურული სამუშაოებისთვის საჭირო საპროექტო დოკუმენტაციის დამზადების ხარჯებისა და ექსპერტიზის ხარჯების ანაზღაურება. ასევე, მოხდება ძირითადი და დამატებითი ქონების ნუსხის შექმნასთან დაკავშირებით საჭირო სამუშაოების ჩატარების და აღრიცხული ქონების საჯარო რეესტრში რეგისტრაციისათვის საჭირო საიდენტიფიკაციო დოკუმენტის შექმნა (მიწის ნაკვეთის საკადასტრო-აზომვითი ნახაზები და მასზე განლაგებული შენობა-ნაგებობის გეგმა-ნახაზების შედგენა)

✔ **სოფლის მხარდაჭერის** პროგრამის ფარგლებში განსახორციელებელი ღონისძიებები – 968,0 ათასი ლარი; *(რომელიც 2027 წლის პირველ კვარტალში გამოიყოფა აჭარის არრ ბიუჯეტიდან, რის შემდგომაც ხდება ბიუჯეტში დაბრუნება აღნიშნული თანხის)*

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება სხვა და სხვა ინფრასტრუქტურული პროექტები აღნიშნულის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს კონკრეტული სოფლის მოსახლეობა.

- **დასუფთავება და გარემოს დაცვა განისაზღვრა – 2 495 003 ლარით; მათ შორის:**

✔ **დასუფთავება და ნარჩენების გატანა – 643 003 ლარი**

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის სოფლების დაგვა–დასუფთავება და ნარჩენების გატანა, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება და გატანა,

✔ **აიპ ,,ხელვაჩაურის გამწვანების დასუფთავებისა და კომუნალური მომსახურების სამსახური"– 1 852 000 ლარი**

მოსახლეობისთვის ჯანსაღი და კომფორტული გარემოს შესაქმნელად აუცილებელია მუნიციპალიტეტის გამწვანება და ეკოსისტემის გაუმჯობესება. სამსახური უზრუნველყოფს მწვანე ნარგავების მოვლა–პატრონობას, მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული სკვერების რეაბილიტაცია–ექსპლოატაცია მოვლა–პატრონობას. ასევე უზრუნველყოფს მაწანწალა ცხოველების სპეციალურ თავშესაფარში გადაყვანას.

ასევე, 2027 წელს შეძენილი და მოწოდებული იქნება სულ 2 (ორი) ერთეული სპეციალური დანიშნულების ტექნიკა, კერძოდ:

1. 1 (ერთი) ერთეული სპეციალიზებული სატრანსპორტო საშუალება (ამწე კალათა);
2. 1 (ერთი) ერთეული სანიტარიული დასუფთავების სპეციალური ტექნიკა (ნაგავმზიდი).

- **განათლება – 12 727 100 ლარი, მათ შორის:**

✔ **სკოლამდელი განათლება 11 360 100 ლარი;**

✔ **კაპიტალური ხარჯები – 1 200 000ლარი:**

პროგრამის ფარგლებში დაიწყება 2 გარდამავალი პროექტი ვადები 2027-2028წ.

1. სალიბაურში ბაღის მშენებლობა 1 000 000 ლარი. (გარდამავალი)

2. ჭარნალის ბაღის მშენებლობა 200 000 ლარი. (გარდამავალი)

3. სტუდენტთა და მოსწავლეთა
ხელშეწყობის პროგრამა 167 000 ლარი;

- **კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი 8 340 300 ლარი მათ შორის:**

  - ✔ **სპორტის განვითარების ხელშეწყობა – 4 662 800 ლარი;**

  - ✔ პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია სპორტული სკოლების ფუნქციონირების ხელშეწყობა ჯანსაღი მომავალი თაობის აღზრდის მიზნით. ასევე, სპორტის სხვადასხვა სახეობაში გაიმართება ტურნირები მოყვარულ და პროფესიონალ სპორტსმენებს შორის, მოხდება სპორტული სკოლების უზრუნველყოფა საჭირო ინვენტარით. პროგრამა ითვალისწინებს ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ წარმატებულ სპორტსმენთა და მწვრთნელთა დაჯილდოების ხარჯებს.

  - ✔ **სპორტული მოედნების მოწყობა კაპიტალური ხარჯები 2 500 000 ლარი;**

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება 5–პროექტი.

  - ✔ **კულტურის განვითარების ხელშეწყობა 3 572 500 ლარი;**

პროგრამის ფარგლებში მუნიციპალიტეტი განახორციელებს სახელოვნებო სკოლების, ბიბლიოთეკების, მოსწავლე–ახალგაზრდობის ცენტრის, მეგობრობის ცენტრის, მუზეუმისა და კულტურისა და ხელოვნების ცენტრის დაფინანსებას, უზრუნველყოფს მათი ფუნქციონირებისთვის საჭირო მატერიალური და ფინანსური ბაზის შექმნას. მუნიციპალიტეტის კულტურული ტრადიციების დაცვის მიზნით პროგრამის ფარგლებში გაგრძელდება სხვადასხვა კულტურული და დასვენების ობიექტის ფინანსური მხარდაჭერა, განხორციელდება სხვადასხვა კულტურული ღონისძიება, მათ შორის სადღესასწაულო დღეებში სხვადასხვა გასართობი და სანახაობრივი ღონისძიება და სხვა. ასევე მოხდება მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენების გაშუქება და პოპულარიზაცია.

  - ✔ **ახალგაზრდობის განვითრების მხარდაჭერა 65 000 ლარი;**

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია მომავალი თაობის ფიზიკური გაჯანსაღების მიზნით ტურისტული ლაშქრობები. ასევე ახალგაზრდა თაობის ჩართვა მუნიციპალიტეტის ყოველდღიურ საქმიანობაში. ახალგაზრლების ინიციატივებით სხვადასხვა პროექტების განხორციელება და სხვა.

  - ✔ **ტურიზმის ბის განვითრების მხარდაჭერის პროგრამა 40 000 ლარი;**

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია ტურიზმის პოპულარიზების მიზნით, ხელვაჩაურის ტურისტული ადგილების, ტრადიციის და საინტერესო ადამიანების წარმოჩენა, ტურისტების მოზიდვა, როგორც საქართველოს ასევე უცხოეთის სხვადასხვა ქალაქებიდან, კულინარიის და ტრადიციების წარმოჩენა, ეროვნული პარკების და დაცული ლანდშაპტის პოპულარიზება.

- ✔ **სტუდენტთა და მოსწავლეთა ხელშეწყობის პროგრამა – 167 000 ლარი;**

აღნიშნული წარმოადგენს ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მაღალი აკადემიური მოსწრების სტუდენტთა და მოსწავლეთა ხელშეწყობის პროგრამას, პროგრამა ითვალისწინებს საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ, ავტორიზებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სკოლებში აკადემიური უმაღლესი განათლების პირველი და მეორე საფეხურის უმაღლეს საგანამანათლებლო პროგრამებზე ჩარიცხულ იმ საუკეთესო შედეგების მქონე სტუდენტებზე და მოსწავლეებზე სტიპენდიის გაცემას

ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა 4 00 660 ლარი

- *2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით* **ჯანმრთელობის დაცვის უზრუნველყოფი პროგრამები** *გაზრდილია +41310 ლარით, აღნიშნული მატება გამოწვეულია არსებულ პროგრამებში ბენეფიციართა გაზრდილი მომართვიანობით.*

- ✔ **ჯანმრთელობის დაცვა – 1 633 830 ლარი; გათვალისწინებულია შემდეგი პროგრამები:**

- ✔ დიალიზით მოსარგებლე პირთა ტრანსპორტირების ხარჯით უზრუნველყოფის პროგრამა 40 000 ლარი;
- ✔ სოფლის მოსახლეობის ექიმამდელი სამედიცინო დახმარების პროგრამა 188 550 ლარი;
- ✔ თემზე დაფუძნებული მობილური გუნდის მომსახურება მძიმე ფსიკიკური აშლილობის მქონე პირებისათვის პროგრამა 187 200 ლარი;
- ✔ ბავშვთა აბილიტაცია რეაბილიტაციის პროგრამაში ჩართულ ბენეფიციართა ტრანსპორტირების ხელშეწყობის პროგრამა 88 200 ლარი;
- ✔ იშვიათი დაავადებით დაავადებულ პირთა ერთჯერადი მატერიალური დახმარება 21 000 ლარი;

- ✔ 0-დან-200000-მდე ქულის მქონე მოვლის საჭიროების პირთა მატერიალური მხარდაჭერა 218 880 ლარი;
- ✔ მოწყვლადი სოციალური ჯგუფების ბენეფიციართა მედიკამენტებით უზრუნველყოფა 440 000 ლარი;
- ✔ სხვადასხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო დახმარება 450 000 ლარი.

- ✔ **სოციალური პროგრამები (14-მიზნობრივი პროგრამა) - 2 366 830 ლარი; გათვალისწინებულია შემდეგი პროგრამების დაფინანსება:** *(დაემატა 1-ერთი პროგრამა) 2026 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით* **სოციალური დაცვის უზრუნველყოფის პროგრამები** *შემცირებულია -373 654 ლარით, კლება გამოწვეულია ბინის ქირით უზრუნველყოფის პროგრამაში ბენეფიციართა შემცირებით რადგანაც დასრულდა სოციალური სახლი სოფელ ერგეში გადაეცა 121 ბენეფიციარს არნიშნულიდან გამომდინარე გამოთავისუფლდა რესურსი პროგრამაში, რადგანაც ბინის მიღებიდან ავტომატურად ითიშება პროგრამიდან ბენეფიციარი.*
- ✔ უმწეო მდგომარეობაში მყოფ მოქალაქეთა ერთჯერადი კვებით უზრუნველყოფა-215 935 ლარი;
- ✔ ომის მონაწილეებსა და დაღუპულთა ოჯახის წევრებზე სადღესასწაულო ღღეების ორგანიზება და დახმარება-69 000 ლარი;
- ✔ მესამე და მომდევნო ახალშობილზე ერთჯერადი მატერიალური დახმარება-105 000 ლარი;
- ✔ მრავალშვილიანი და დედმამით ობოლ ბავშვთა (18 წლამდე ასაკის ბავშვები) ოჯახებისათვის ერთჯერადი მატერიალური დახმარება-60 000 ლარი;
- ✔ 0-დან 100 000 მდე სარეიტინგო ქულის მქონე სოციალურად დაუცველი ოჯახებისათვის ოჯახის წევრების გარდაცვალებასთან დაკავშირებით ერთჯერადი მატერიალური დახმარება-40 000 ლარი;
- ✔ 0-დან 200 000 ქულის მქონე ოჯახებს პირველ და მეორე ახალშობილზე ერთჯერადი მატერიალური დახმარება-12 200 ლარი;

- ✔ გაზიფიცირების პროგრამა 0-დან 100 000-ქულის მქონე სარეიტინგო ქულის მქონე ოჯახებისათვის-40 000 ლარი;
- ✔ მარტოხელა მშობლების (მარტოხელა დედა და მარტოხელა მამა) ერთჯერადი მატერიალური დახმარება-129 000 ლარი;
- ✔ სტიქიის შედეგად დაზარალებულ ოჯახებზე დახმარების უზრუნველყოფა (ბინის ქირა)-1 200 000 ლარი;
- ✔ შშმ სტატუსის მქონე (18 წლამე) ბავშვთა საკურორტო რეაბილიტაცია-128 400 ლარი;
- ✔ 0 - დან-70 000 სარეიტინგო ქულის მქონე (სამ და ოთხ შვილიანი) ოჯახების ერთჯერადი მატერიალური დახმარება 115 000 ლარი.
- ✔ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების პერსონალური ასისტენტის მომსახურებით უზრუნველყოფა 205 895 ლარი
- ✔ საქმიანობათა ცენტრი ხელვაჩაურის უსაფრთხო გარემოსა და სიცოცხლის ხელშეწყობისათვის 40 000 ლარი.
- ✔ მოწყვლადი სოციალური ჯგუფის ოჯახების მხარდაჭერა 6400 ლარი (დაემატა ახალი პროგრამა)

- **მმართველობა - 8 775 914 ლარი, მათ შორის:**
  - ✔ საკრებულოს დაფინანსება - 1 726 858 ლარი;
  - ✔ მერია - 6 339 056 ლარი;
  - ✔ სარეზერვო ფონდი - 550 000 ლარი;
  - ✔ ქალისა და მამაკაცის არსებითი თანასწორობის, ქალთა და ბავშვთა საკითხების, ოჯახის გაძლიერების მხარდაჭერის ხელშეწყობა/თანასწორობის ხელშეწყობა 100 000 ლარი.

მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ასიგნებები შემდეგნაირად განისაზღვრება:

/ათასი ლარი/

პროგრამული კოდი	დასახელება	2027 წლის პროექტი
	სულ ჯამი	**77 853 300**
01 01 01	საკრებულო	1 726 858
01 01 02	მერია	6 399 056
01 02 01	სარეზერვო ფონდი	550 000
01 01 04	ქალისა და მამაკაცის არსებითი თანასწორობის, ქალთა და ბავშვთა საკითხების, ოჯახის გაძლიერების მხარდაჭერის ხელშეწყობა / თანასწორობის ხელშეწყობა	100 000
02 00	ინფრასტრუქტურისა და მუნიციპალური კომუნალური სერვისების განვითარება	41 514 323
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა რეაბილიტაცია და მოვლა შენახვა	17 993 175
02 02	საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის და სერვისების განვითარება	8 521 300
02 02 12	ა(ა)იპ "მაჭახელას დაცული ლანდშაპტის სამმართველო"	522 976
02 03 03	წყლის სისტემების რეაბილიტაცია და ახლის მშენებლობა	6 881 300
02 04	მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი ინფრასტრუქტურის განვითრების ღონისძიებები	10 350 000
02 05	მუნიციპალიტეტის განვითარების გეგმის საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო, სარეგისტრაციო, ზედამხედველობის და ექსპერტიზის ხარჯები	730 000
02 06 01	ა(ა)იპ ხელვაჩაურის სასაფლაოები	881 782
02 07	ა(ა)იპ ხელვაჩაურის მუნიციპალური ინსპექციის, ინფრასტრუქტურისა და კეთილმოწყობის სამმართველო	2 366 700
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	2 495 003
04 00	განათლება	12 727 100
04 01	სკოლამდელი აღზრდა და განათლება	11 360 100
04 02	სკოლების ხელშეწყობის ღონისძიებები	167 000

პროგრამული კოდი	დასახელება	2027 წლის პროექტი
05 00	**კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი**	**8 340 300**
05 01	კულტურის განვითარების ხელშეწყობა	3 572 500
05 02	ახალგაზრდული პროგრამების დაფინანსება	65 000
05 03	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	4 662 800
05 05	ახალშენის კულტურის სახლის რეაბილიტაცია	850 000
05 06	ტურიზმის მხარდაჭერის განვითარების პროგრამა	40 000
06 01	**მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა**	**1 633 830**
06 02	**მოსახლეობის სოციალური უზრუნველყოფა**	**2 366 830**

მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის ა(ა)იპ ების ბიუჯეტის ასიგნებები შემდეგნაირად განისაზღვრება:

/ათასი ლარი/

პროგრამული კოდი	რიცხოვნობა შტატით	დასახელება	2027 წლის პროექტი
	943	**სულ ჯამი**	**23 838 548**
02 02 12	18	ა(ა)იპ "მაჭახელას დაცული ლანდშაპტის სამმართველო"	586 448
02 07	39	ა(ა)იპ ხელვაჩაურის მუნიციპალური ინსპექციის, ინფრასტრუქტურისა და კეთილმოწყობის სამმართველო	2 366 700
02 03 03 153	10	შ.პ.ს. „ხელვაჩაურის წყალი"	2 321 300
02 06 01	11	ა(ა)იპ ხელვაჩაურის სასაფლაოები	966 700
03 01 02	27	ა(ა)იპ „ხელვაჩაურის გამწვანების დასუფთავებისა და კომუნალური მომსახურების სამსახური"	1 852 000
04 01 01	559	ა(ა)იპ ხელვაჩაურის ბაღების გაერთიანება	11 360 100
05 01 12	176	ა(ა)იპ ხელვაჩაურის კულტურისა და ხელოვნების ცენტრი	2 502 500
05 03 01	79	ა(ა)იპ ხელვაჩაურის სასპორტო სკოლა	1 269 600
05 03 08	20	ფეხბურთის განვითარების ხელშეწყობა	283 000
05 03 09	4	შპს ხელვაჩაურის სარაგბო კლუბი შტურმი	330 200

2027 წელს ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი კაპიტალური პროექტების ჩამონათვალი

№	პროექტის დასახელება	თანხა (ლარი)
1	2	3
2	სოციალური სახლის მშენებლობა სოფელ **სალიბაურში** მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა (დასრულდება 2028-ში)	6 500 000
3	სოფელ სალიბაურში საბავშვო ბაღის მშენებლობა *(გარდამავალი პროექტი)*	1 000 000
4	ჭარნალის საბავშვო ბაღის მშენებლობა *(გარდამავალი პროექტი)*	200 000
5	სტიქიური რისკის ზონაში მცხოვრები ოჯახების საცხოვრებელი სახლების მიმართ ფერდსამაგრი ნაგებობების მშენებლობა მოეწყობა (35-პროექტი)	5 000 000
6	ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფლებში წყლის აუზების მაგისტრალების, ჭაბურღილების საკანალიზაციო სისტემის მოწყობა რეაბილიტაცია და ჰიპოქლორიდის აპარატების შეძენა/მონტაჟი მოეწყობა (8- პროექტი)	4 560 000
7	შიდა-სასოფლო გზების რეაბილიტაცია მოეწყობა (14 პროექტი)	3 850 000
8	ახალშენის კულტურის სახლის რეაბილიტაცია	850 000
9	ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფლებში ცენტრების, სკვერების, პანდუსების, საზოგადოებრივი შენობების და ეზოების კეთილმოწყობა მოეწყობა (9 პროექტი)	2 494 000

10	ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფლებში მინი მოედნების მოწყობა რეაბილიტაცია მოეწყობა (5–პროექტი)	2 500 000
11	მუნიციპალიტეტის მასშტაბით დაზიანებული ხიდების მოწყობა (2–პროექტი)	500 000
12	ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფლებში გარე განათების მოწყობა (5 პროექტი)	500 000
13	საპროექტო სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შეძენა	700 000
14	საცხოვრებელი სახლების დაზიანებული სახურავების გამოვლენის,აღრიცხვისა და **თუნუქით უზრუნველყოფის პროგრამა**	750 000
15	საცხოვრებელი სახლის სახურავების შეკეთება გადახურვა (ამხანაგობის მხარდამჭერი პროგრამა) (5 პროექტი)	500 000
	ჯამი	**30 010 000**

ხელვაჩაურის მუნიცპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ ჭრილში

- *საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება – 8 790 914 ლარი;*
- *ეკონომიკური საქმიანობა – 17 993 175 ლარი;*
- *გარემოს დაცვა – 3 081 451 ლარი;*
- *საბინაო–კომუნალური მეურნეობა – 22 919 700 ლარი;*
- *დასვენება, კულტურა და რელიგია – 7 070 700 ლარი;*
- *განათლება – 13 996 700 ლარი;*
- *ჯანმრთელობის დაცვა – 1 633 830 ლარი;*
- *სოციალური დაცვა 2 366 830 ლარი;*

„ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის 2027 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ“ დადგენილების პროექტთან ერთად წარმოდგენილია:

1. მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტი (2027-2030 წლები);
2. მუნიციპალიტეტის 2027 წლის ბიუჯეტის პროექტი;

3. ინფორმაცია 2025 წლის წლიური შესრულების შესახებ;
4. ინფორმაცია 2026 წლის 9 თვის შესრულების შესახებ;
5. ინფორმაციას ბიუჯეტით განსაზღვრული პროგრამების/ქვეპროგრამების, მათი მოსალოდნელი შედეგებისა და შესრულების შეფასების ინდიკატორების შესახებ;
6. განმარტებითი ბარათი.

ბ) ბავშვის უფლებრივ მდგომარეობაზე კანონპროექტის ზეგავლენის შეფასება:

წლიური ბიუჯეტის პროექტი არ ანიჭებს ან ზღუდავს ბავშვთა უფლებრივ მდგომარეობას და ასახავს არსებული პოლიტიკის ფარგლებში განსახორციელებელი ღონისძიებების დასაფინანსებლად საჭირო რესურსებს პასუხისმგებელი მხარჯავი დაწესებულებების შესაბამის პროგრამულ კოდებში.

ე) დადგენილების ავტორი

მუნიციპალიტეტის საფინანსო-საბიუჯეტო სამსახური

ვ) დადგენილების ინიციატორი

მუნიციპალიტეტის მერი